

המצפה

ערצון שבועי

לכל עניני החיים, לספרות ולמדעים ולכל עניני היהודים.

יוצא לאור בכל ערב שבת.

מהיר החתימה על המצפה

באוסטריא אונגריין:

לשנה 7.— כתרין
 להצני שנה 3.50
 לרבע 1.75

באשכנז:

לשנה 8.— כתרין

ביתר הארצות:

לשנה 9 כתרין — 9.50 פראנק.

"רמת המצפה"
 נכנסת עתה בגליון עצמו, הגדולה משהיה
 ויכול המר ספרותי יותר מאשר עד כה.
 אין הנחה מהמחיר.

מהיר גליון בודד 14 הלך.
 מהיר מודעות או הזכרות לנפטרים
 לפי גלל השמח.

כרכת מדי 60 הלך. הודעת אירוסין כתר.
 זו או זו בראש הגליון שני כתרין

המשנה מקומו עליו להודיענו מיד לא
 רק שם מקומו החדש, כ"א גם שם
 מקום בית הדאר הקודם.

קאנטא של פאמטישעק נומר 76.918
 האדרסה לבית המערכת ולאדמיניסטרציה
 „HAMICPE“ Kraków,
 (בחון לארץ לחוסיה: Oesterreich)
 בע"פ רהוב טעבאטיאנא 32

Kraków, 7 Stycznia 1910.

גליון ב.

קראקא, כ"ו טבת תר"ע.

מועל בשליחותו, הם מביטים בזוכיות הכחות שלהם על כל העולם ובכל אשר ישאו עיניהם יראו רק קלקול, דגנרציה, ירידה, השחתה וגסיסה, בעבודת העבור הם רגילים להבין נרגנות, פוש אהרי מומים, טפול בצד החלש שבכל דבר כזובי מות. היאוש הוא מנת חלקם. במצב נפש כזה, שכל מחשב דרכו ברוסיא נמצא בו עתה, נכתב המאמר הזה, להוכיח כי ההסתדרות הציונית אברה, נפלה ואין מקימה; אין עוד תקוה לה. כל מי שקרא את המאמר המהפיר הזה בחון לרוסיא הביט במנודראש על קלות דעת הכתבנים הרוסיים, שלא בפעם הראשונה הם יוצאים לאבד ולהצמיח דברים יקרים הצריכים רה תקון, כן דרכם מאז התחילה התנועה הרבולוצית בממלכת הצפון, כל אחד רוצה להיות חכם להרע, מבקר בנרגנות, מוצא חן ביאוש, גבור בהריסה, אדם הפשי בשלילה הרוסטרטם. והמאמר הזה היה הקדמה למעשי הצירים הציונים משם בקונגרס התשיעי. הם לא באו לתקן מה שצריך תקון, לחזק ארץ ההסתדרות הכושלה ולבצר עמדתה, כי אם להרוס בלי המלה, לפוצץ ולמגה, לבטל בלי הישבון, לשפוך את המים הבלתי טהורים כמרים מצאו טהורים. אהינו ברוסיא כועסים על אדונייהם הלהצים בארצם ובאים לנקום נקם באדונייהם בהמבורג, הם נכוו ברותחים וישפכו בכעס גם את הפורשים. אין פלא כלל כי נשיא ההסתדרות מר ולפסון, בראותו את עצמו יושב אל עקרבים

יובלו גם הקוראים הטרודים להתענג על קריאת המאמרים המענינים של "רמת המצפה". גם דיוק זמן שלוח הגליונות יגדל בשנוי הזה, ולפי שגם לקונים גליונות בודדים תהיה מעתה "רמת המצפה" יהיה מחיר גליון אחד 14 הלך, תחת 12. — המצפה ידפס מעתה בכית דפוס חדש בכתב יפה וכרוז המאיר עינים. מאת יודעי עברית נבקש לתמוך בידנו בהמצאת חתמים או קוני גליונות, למען נוכל תמיד להשביח את "המצפה" אחד העתונים העברים המעטים הקיימים בחמר טוב ומענין. מו"ל "המצפה".

רעיון טועה.

רבים הם עתה המנסים כשיליהם וכלפותיהם מבית ומחוץ בהסתדרות הציונות לבקוע אותה ולנפצה, ולא מאשר מצאה כי אינה כדאי עוד להתקים או כי השחיתה את דרכה או יצאה ממסללה. הם יודעים היטב כי הציונות לא מלאה עוד את תפקידה והיא צריכה להתקים עוד ימים רבים מאד, להתקרב מעט מעט את מטרתה, את דרכה לא השחיתה וממסללה לא יצאה יותר מאשר הכריחה מסבות הציוניות, שלא היה אפשר לראותן מראש. אלא מה ראו בה, שהם באים להחריבה ולערער על זכות ואפשרות קיומה? ב"השלח" נתפרסם מאמר ראשי ארוך בשם "רעיון גוסס", שכתבהו אחד הגבורים לקלקל המתרבים עתה ברוסיא המקולקלה. בראותם בארצם את הכל נשחת, הכל משחית דרכה, הכל אובד והכל

ערנא מרקוסזאהן
 מאורשים
 סניאטין
 טורקא

הנחה בשביל קוראי "המצפה"

למען תת אפשרות לרכים מקוראינו לדעת את חיי הקוראים, מנהיגים וכל דרכי חייהם, עשינו חווה עם המו"ל ארת הספר

מהי הקראים

מאת הסופר וכו' מר ראובן פאהן

כל קוראי "המצפה" יכולים לזכות מהנחה זו. תחת 1.20 קר. יכול כל חותם לקנות אצלנו את הספר רק במחיר 60 הלך. (בהוספת 10 הלך על פורטו.)

הספר המלא ענין הזה מכיל קרוב למאה ועשרים דפים תכנית שיגנית גדולה.

הרוצה בו בהנחה הנ"ל יפנה רק אל הירוקציה יו"ל "המצפה".

לשנה השביעית של "המצפה".

אחרי ישורנו הנסיון, כי חלק גדול מן הקוראים הטרודים לא קראו את קונטרסי "רמת המצפה", שהוספנו לגליון פעם אחת בחדש, למרות ערכם הספרותי והחמר המענין שבהם, החלטנו לחבר את "רמת המצפה" עם "המצפה" עצמו. לתכלית זאת נרכה מעתה את מספר השורות בכל עמוד וחלק ידוע בגליון ידפס בכתב קטן, למען יקלו הגליון בכל שבוע, כאשר אך ירמו המכתבים הארוכים מן הועידה והקונגרס, מאמר ספרותי אחד יותר, באופן שבמשך חדש אחד יהיה להקוראים כל החמר ישכנס עד כה להוספת רמת "המצפה". עתה

הוא פושט את ידו לוקח את הגליון, פותחו וקורא בו:

— אקטיב: חובות שיש לנו בידי אחרים חובות טובים סך כזה וכזה, חובות מסופקים סך כזה וכזה, חובות רעים...

— די! — הפסיקתו הגבירה מקצר רוח — אמר נא לי את השורה האחרונה, כמה ריח נקי יש? — עשרת אלפים וחמש מאות וחמשים כסף ועשרים וארבע אגורות — קרא מרדכי מתוך הגליון בקול מצביא צבא מנצה, הנותן דין וחשבון לאדונו על הנצחון, שנחל על אויביו.

— כן, טוב, טוב מאד — אמרה אדלע באדישות. הוא העיף עינו בה יתמיה. מדוע קולה עיף ויגע ועצבני? ברור היה לה שהידיעה הזאת תביאנה לידי התפעלות ואקסמוזה, ולא היה מתפלא בלל אלו קמה פתאום ממקומה והתחילה מסובכת במחול. והיא — לא כלום! היא יושבת לה במנוחה ואומרת באדישות גמורה: טוב, טוב מאד!

— תמה אתה על שויון נפשי, לשמע תוצאה משמחת כזאת — הוסיפה האשה, אשר הטפה את מבטו — לכן הנני לפתח לפניך את סגור לבי, הכסף אינו מאשר אותי כלל, רוב העשר מעיק עלי, למי

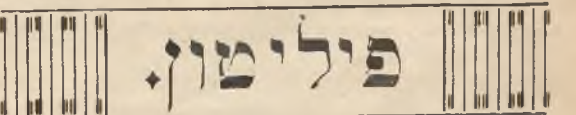
אשר אחר כך פשט את הרגל לנושיו ופתח את העסק על שמה ועלה והצליח. האם יבא יום וגם הוא יצליח ויהיה מאושר לשבת מפון במעון נחמד כזה!

— אחרת לבא — העירה אדלע אותו מעשתנותיה — כן, אחרתי מעט — התחיל מצטדק מדי הושיטו לה את גליון הנייר המפורט בדיו שחור ואדום — שהיית על העתקת החשבון בכתב נקי.

— אין דבר — ענתה עקרת הבית בענות חן, לקחה את הגליון והניחהו כמו שהוא מקופל על השלחן — אבל מדוע אתה עומד? פרק את מעילך ושב ברוחה, שמא תשתה בוס זה?

הוא לא הרזיב עוז בנפשו לסרב וישב. המשרת, הביאה שתי כוסות תה ומאפה תנור. הגבירה ישבה לעומתה לקחה צוקר בצבת של כסף וזרקה אל הכוסות, והגישה בוס אחת אליו. הוא גומע גמיעות קטנות, טועם קצת ויושב בעל גבי גחלים, מתי תפטררו הכיתה? השעה מאוחרת, הוא יבא מוכרה לשלם דמי-פתיחה, ואמו ואחותו מחכות, הוא מוציא את שעונו ומביט בו.

— אתה ממחר הביתה — אמרה אדלע וקולה רעד קצת — ואנכי טרם אדע את תוצאת החשבון השנתי.

מסנאי דרבא מברעא.

מאת ישעיה פוכם — פרמישליני.
 (המשך)

כניסתו מאור קר אל חדר מלא זהר וחום ומבושם עשתה עליו רשם כהולך בערבות ציה בהגיעו לנאות דשא. אה! מחיה נפשות! פה גן עדן ממשי! מה יפה אף נעים לישכון בדירה נאה עם כלים נאים המרחיבים דעתו של אדם! רגש של קנאה התחיל זוחל בקרבו, מפני מה זכתה זו לגור בדיומה הראשונה, בגן עדן העליון הזה, והוא ואמו האלמנה ואחותו, העובדת כל היום על מנונת התפירה, שמה במרתף? כאן על רצפת הלוחות שטיח פרסי של קטופה גווה ושם טחב על הקרשים הפשוטים המונחים על הקרקע, כאן יבא החום מהמקה כללית אלקטריית ושם מתנור סדוק מעשן ונוף ריח רע! הכל תלוי במזל! טוב קורטוב של מזל מליטרא שלמה של ישרנות, אך מזלה גרם לה לגבירתו להנשא לאיש זקן.

כל ימיו ונשאר בידי אגודה דלה של צעירים חסרי נסיון וזקנים חסרי מרץ ואובדי עצות. דם חדש חסר בו רוח חדשה לא באה בקרבנו זה כמה שנים מפני המנהג המטעה ההוא. ואת המום ההוא צריכים לרפא. צריכים לבקש דרך להתקרב אל העם, אף אם יהיו היריחות החפשייות שבתוך הציונים צריכים להודות קצת ביהדות יהודית. בשביל יראת החפשים ההם מפני יהדות יהודית לא נהפזין להרחיק את עמנו... מ"פ..

הקונגרס הציוני בהמבורג.

המבורג יום ג' ט"ז טבת. מדעתי את אהבת הקצור של "המצפה" ובפרט שמכתבי לא יוכלו עוד להתפרסם בשבוע הזה, לכן אצמצם את הודעותי על המועט החשוב.

הפנים החדשות, שראינו בקונגרס הזה, הן שליחי אחינו הספרדים בטורקיא, שהתחילו להתקרב אלינו והעירו בין הצירים שמחה רבה, שנתבטאה בכרכת הנשיא אותם ברכה חמה מאד. — בבית הקונגרס היתה תערוכה של מעשי ידי תלמידי "בצלאל". הצירים מרוסיא, מאה וארבעים איש ועמם כמה אורחים נועדו פה ארבעה ימים לפני הקונגרס ונועדו על עניניהם. מן הדיון והחשבון של הוה"פ יש להוציא את המספרים המענינים האלה: שקלים נכנסו בשני האחרונה 76.755. ויש להעיר שכאפרקת הדרומית נקבין לפי הערך יותר מבכל הארצות. ברומניא הענייה בת ר' אלף יהודים נקבין כמו בגליציה בת ת"ת אלף יהודים ה' אלפים ות"ש. ברוסיא לפי הערך כמו בגליציה. לבנק הקולוניאלי יש עתה הון של יותר משש מיליוני כתר. ומחצה. בקפה הלאומית יש יותר משתי מיליוני כתר. ככל מוסדי הציונות נראה התקדמות. בפעם הראשונה השתוו ההכנסות וההוצאות של הוה"פ. בכל הבנקים הציונים נשאר ריוח. יותר משלישית כל עתוני היהודים הם ציוניים. (הערת הכותב: זהו ע"פ הרישימה הרישמית, באמת יש להחליט, כי יותר משתי שלישיות העתונים הם ציוניים, אלא ההנהגה הולכת בשטתה הנפתלה, כי כל עתון, שאינו משפיל את עצמו, לפשוט לפניו יד, לבקש נדבתה, אינו נחשב לעתון ציוני. נטית הרהיה הזאת מרחיקה את כל ישראל מן הציונים) אחרי נאום הפתיחה ישל ולפזון ואחרי הכרכות החמות, ישביאו הקהלות הסמוכות מתוך לבות יהודים יראי ה' ומצפים לישועת עמם, דבר נורדאו את דבריו כמו בכל קונגרס. בתחלה פנה כלפי הפוזים שנאשר נהיתה המהפכה בטורקיא בקשו לראות כבר ישועת ישראל ואחרים דרשו שנוי הפרוגרמה באופן מתאים להמצב החדש. הדובר כרה, שאי אפשר לשנות את הפרוגרמה ושאינן הפרוגרמה סותרת כלל את אחדות הממלכה הטורקית. הציונים רוצים, שהעולים לאי יהיו

להצטמצם בהונקטן ולהשאר כך כעין ההסתדרות של מיני נזירים המצוים אצל הנוצרים או כעין הקליזולך של מיני החסידים — להבדיל. כל זר לא יקרב. כל הנעשה ציוני מרגיש בעצמו כאלו נכנס אל תוך כתה נפרדה או אל מנזר של אגודת נזירים. שיחוסה אל העם חלש מאד. אין כל הפז והתאמצות לעשות את ההסתדרות לכוללת את כל העם, כמו שהיא צריכה להיות בכללה בקרבה תועלת כל האומה ותקנתה הלאומית. אדרבה כמה דברים נעשו לגדור בעד העם, לבל יגש אליה. עינינו הרואות, כי כל טובי עמנו בכל מקום שהם מודים כבר בעקר הרעיון הציוני, כלם רוצים לעזור לכונן את הישוב החדש בא"י ומנהלי הציונים דוחים אותם ומביטים עליהם בקנאה ועושים כל מה שבכחם להרחיקם מן המחנה הציוני הקטן בבזו ובלעג. כאלו גזרה נגזרה על הציונים, להיות תמיד אגודה קטנה, כתה מצערה, שאין לה דבר עם העם עצמו.

ותוצאות המשפט הקדום המזיק ההוא הן מרות מאד. בברלין נוסדה הסתדרות אחרת, לקבץ את כל המודים בצרך ישוב א"י ושאינם יכולים להסתפק ב"ארדן" המוגבל של הציונים, הדוחים את הכל מימין ומשמאל. ואנו חוששים, שלהסתדרות החדשה הזאת — איק"א — שייך העתיד, אע"פ שדבר עליה ולפזון בבזו ובתלונת התחרות, כי ההסתדרות הזאת תהיה מושכת אליה את העם, והתוצאה השנית היא, כי הקונגרס התשיעי נגעל בלי בחירת נשיא מאין כמי לבהורי, כי את כל טובי העם, את כל אנשי הרוח שהיו בתוך ההסתדרות בתחלה, הוציאו בזרוע ואנשים בעלי כשרון אחרים לא השתדלו למשוך אל תוכה מפני המשפט הקדום ואין בני לבחור. לאום שהוציא מקרבו מנהלים עמים רבים, מורי האנושות, עומדים בראש הפוליה טיקה של העולם ומסוללי מסלות בכל חכמות העולם ומושלים בכמה מקצועות החיים בכל העמים — לאום כזה אין בקרבנו אף איש אחד הראוי לנהל מפלגה אחת בתוכנו האין זרה אבסורד? הן לא יאמן כי יספר מזה. נראה בברור, כי מום גדול יש במפלגה הזאת. הרעיון בעצמו בריא הוא ואין כל חשש שיבטל הוא יתקיים כל ימי היות עוד יהודי אחד בעולם. רק ממום הלידה הנזכר הוא סובל

לא יכול להתאפק והזכיר את מרי הנפש ההם את מעשיהם הראשונים, כי גם את המנהל הראשון הרצל, שהם מבכים אותו עתה בדמעות תנינים, התנהגו כך, מררו את חייו, דכאוהו, צערוהו, הכאיבו את לבו הנם עד שלא יכול עוד לסבול ומת תחת ידיהם.

ואם את נפשות אחינו ברוסיא נבין עכ"פ ע"פ דבוא הרוח ויסורי הנפש השולטים בארץ ההיא בכלל, הנה לא נבין את יחס מנהלי הציונים בגליציה. גם הם נגררו אחרי הרוסיים וזכמסייעים נאמנים עזרו להבאיש ולהפיר את הקונגרס התשיעי בעיני כל העולם ולגזול מעמנו את זיק תקותנו האחד, את ניצוץ האור היחיד המאיר מעט את השכת גלותנו, הכל אומרים כי הם באו לנקום בהנהגה הכללית על אשר מנעה מהם כסף מן הבנק הקולוניאלי, למלא את הבנק החדש, שיסדו בלבוב, להושיע את הסוחרים היהודים בגליציה. אבל האין האדונים ההם רואים, כי ע"פ המצב החדש בטורקיא אנוסה הנהגת הבנק להעביר את עסקי הבנק הקולוניאלי לטורקיא ולסלק ידיה מעסקי באירופה? הלא על עסקיה הראשונים ברוסיא היא מצטערת ואיך תתחיל עסקים חדשים בגליציה? ובפרט אחרי שרבים מתאוננים עד הנהגת הבנק הגליציה. באמת לא זהו הטעם העקרי, עסקינו בגליציה מדמים, כי הם מושבעים ועומדים להכרך אחרי אחיהם "הגדולים" ברוסיא, כמו שסופרנו בגליציה, שבשום אופן אין כשרונם פחות מכשרון סופרי רוסיא, משחיתים את טעמם בעינם את עצמיותם היהודית ואת הטעם והסגנון העברי ומחקים מעשי הסופרים ברוסיא שהם עצמם אינם כותבים כלל ע"פ הטעם היהודי, כי אם ע"פ הטעם וע"פ הסגנון הרוסי-הסלבי ובוזה הם מחזקים את דבת השואה הנשאה בפי כל, כי ספרות בני גליציה הוא בטלנות, כי כל מעשה המוי היא בטלנות. באמת ספרות אחינו ברוסיא היא יותר בטלנות, כי היא חקוי מעשה הסלבים. אחינו בגליציה ישימו נא על לב, כי אחינו ברוסיא הם לע"ע עבדים וסכנה עצומה לעשותם אוטוריטטים לעניני עמנו. אשרינו שאין לבחור עתה את הנשיא מהם. הרעיון הציוני בזמן הזה אינו רעיון גוסס, אלא רעיון שועה, מום בו מלידה. אותו המום, שהכירו בו מיד בצמיחתו, כי הוא נוטה

הוא הרים את צעיף אלמנותה מעליה, והיא הכניסת תחת צל הכסף, מה שחסר לו בשנים היה יתרון להו באלפיה, ושניהם נפרדו מתוך עליצות ושמחה בהרגשת תקוה ממולאה והתגשמות התוחלת.

יצברו ימים מועטים וההתנועה הוגנה במחוגה צרה של רעים, קרובים ומכרים באכסניה מפוארה. הסעודה היתה בסעודת שלמה בישעתו ויין נשפך כמים. אם החתן ואחותו באו מלובשות בבגדי משי מרשרשים ואדרות שער יקרות, החתן יושב בראש הקרואים ומבריק בשיחות נאות ומבדה את דעת המסבים. פתאום נאלם דומיה והעיב זר פניו. הוא שמע את האחד מרטן לחברו:

— הפירמא אדלע פידלהלץ עשתה שוב עסק טוב: — קבלה בובהלטר מהיר בלי תשלומי שבר! (עוד יבא).

פה, כלה נאה ואם לא בעצם ימי עלומיה, הוא כבת ארבעים, אך מראה כבת שלשים, ובן כמה הוא בעצמו? בן שלשים וחמש וההבדל של חמש שנים אינו גדול כל כך. ובפרט היא בריאה ושלמה, לחייה מלאות ואדומות, סנטרה כפול, זהה מלא, גופה חזק וקומתה גבוהה ובלכתה מזדעזעת הרצפה תחת רגליה, הוא התנועע על מקום מושבו, ונוצות הכסא הרימוהו מעט ולו נדמה, כי נבראו לו כנפים והוא נשא ונשא אל על ומרקיע שחקים וממרום גבהו הוא משפיל להביש על כל המשרתים העובדים בחנותו, והם סוקרים אליו בקנאה. רחמנות! הם נשארו בשפל המדרגה רומשי עפר, זוחלי ארץ, והוא הצליח להעתיק את קליפת תולעתו ויצאה צפרת אישיותו מתעופפה השמימה, מתנפנפה בכנפיה הצבעוניות וטובלת בים של זהרי חמה — עבדך הנבנע אנכי, אשר לכבוד יחשב לו לרכוס כפתור נעליך! — ענה מרדכי בהתלהבות.

הוא הושיטה לו את ידה ועיניה התלקחו כנהלים לוחשות תחת המפוח, הוא נשק את ידה למו פיו בחום תודה והתפעלות עצומה. באותה שעה היו שניהם מאושרים ושבעים רצון. שניהם השלימו זה את זה.

אני עמלה? אשה גלמודה אנכי. אלמנה "עם גג של זהב". מאז נתארמלתי חשבתי הרבה על מצבי ובאתי לידי מסקנה, כי מוכרחה אנכי להנשא שנית, טב למיתב מן דו, ובלי העלם דבר, בלי הליכת סהור סהור ובלי המדמות הרבה אבאר לך בפירושי, שאותך ראיתי ראוי וכשר לפני ונתתי עיני בך...

מרדכי נסתמק ונתחור חליפות. עיניו נתבלטו גופו נזדעזע וידיו רעדו, הוא לא האמין למשמע אזניו, לאשר כזה לא פלל. זאת הוא זכיה בנוהל! איריאלו היה הכסף, הכסף יענה את הכל! הכסף הוא הכח היכלת, התקף והעצמה! הכסף הוא רוח החיה בכל אופני החברה האנושית. ומספרים נתגשמו עמדו וקמו כמו חי, סבבוהו במחוגה ויצאו במחולת מחנים לנגד עיניו. עשרת אלפים נכסי צאן ברזל מונחים בשטרי ערך, חמשת אלפים קרן מלואים, ארבעים אלף קרן קימת יסודית והשתא עשרת אלפים ריוח נקי, הבית עם רחישיו ועם כל שכיות המדתו — הן עתה, מי יעריכנו! וכל אלה יהיו שיבים לה לו! גם המחש המזדעזע עם הספיר המתנוצץ על חזהו, והאבנים הטובות המבריקות בעגילי אזניה... והוא בעצמה... גם היא אשה

עד לפנות בקר והקונגרס לא יכול לבא לידי הסכם. מאין עצה ההלם שלא לשנות ולא לבחור בועד פועל חדש, כי אם להניח לפי שעה הכל כמו שהיה עד כה. הוה"פ נשאר בקלן וולפוזן בראש והקונגרס העשירי יהיה בקרוב והוא יבחר במנהיגים. מלבד החלטת ע"ד מושבה בשיטת אפנהיימר, והעברת הון הבנק לא"י לא פעל הקונגרס הזה מאומה, כי אם ההליט להקהיל אספה חדשה, כמו שהיה נהוג בקהלות הגולה מאז. בן לוי

על המצפה.

קפוח פרנסות יהודים.

סכנה חדשה צפו הלא לפי נפשות יהודים בגליציה. שיאכדו את לחמם הצר בשקידת דבהגת המדינה להטיב מצב בעלי האחויות. באנקטה, שהיתה בלבוב תחת ראשות ראש ועד המדינה גראף בדני, החלט לדרוש מאת הנהגת המדינה, לכונן הסתדרות מעשה החלב ע"י אגודות עובדי האדמה הפולנים ובתמיכת קפת המדינה. תפקיד ההסתדרות יהיה, ליסד בתי-חרשת של מעשה החלב, שיקנו את כל החלב מידי בעלי האחויות, לעבדו במכונות, לעשות ממנו חמאה וגבינה ולשלחם לחוץ לארץ, בלי אמצעות חוכרים וסוחרים, ע"י מקום ממכר מרכזי. אין ספק, שהעצה הזאת תבא לידי מעשה ואלפי יהודים חוכרי חלב בכפרים וסוהרי חמאה יאבדו לחמם. האנשים הרוצים להטיב בזה מצב בעלי האחויות בעזרת כסף המסים, בודאי לא יחוסו על יהודים, שיש להם חלק גדול במסי הארץ, ולא יסוגו אחר מפני זה ממחשבתם, כמו שלא חסו על החנונים היהודים בעשותם באגודות האברים החן את האכרים לסוחרים. גם בזה תגלה קללת הגלות, שכל מה שנעשה לטובת המדינה ויושביה יביא צרה ליהודים, שאין חייהם חיים טבעיים וכל קיומם בארץ הזאת היה חלשת המצב הכלכלי של התושבים וכל אשר יומב מצב האחרונים כן יורע מצב היהודים. בשנה הזאת ירכשו אלפי נוצרים ואגודות קונסום רשיונות לבתי מויגת משקים, לרגלי בטול הפרופינציות בשנה הבאה, בטול הפרופינציות הלא הוא ישועה גדולה למדינה בכלל וליהודים תצמח רעה גם מזה. אמנם המונוגים הקודמים רובם ישיגו רשיונות לעסוק במשלח ידם גם להבא, אבל רשיונות חדשים לא ישיגו יהודים, כי הרשות תכר תמיד את האגודות ונוצרים יחידים, בזה יפסידו היהודים עוד ענף פרנסה אחד, שעסקו בו מאות בשנים. אין עצה ואין תבונה, להנצל מן הקללה הזאת, כי הן לא נוכל להתנגד לתקנת המדינה, אף אלו יכולנו למחות בידי מנהיגי המדינה, כל מה שנוכל עשות הוא לבקש לאחינו ענפי פרנסות חדשים, להיות להם שלומים בעד משלחי-ידם הגזולים מידהם, פה לא נועיל באספות ובמחאות, בתלונות ובבכיות, למדת הרחמים והיושר אין לקוות, כי אין רחמים בעסק ומכ"ש בין שני עמים המתחרים זה בזה ושהגזול הוא ארון בארצו והגזול הוא גוי בזו ורמוס. ענפי מחיה חדשים נחוצים לבני עמנו, אם נמתין עד שיאספו היהודים השדודים לאספה לא יהיה לדבר סוף והגזולים יאבדו בענים, כל מי שיוודע עצה, להמציא ענפי מחיה חדשים ליהודים, יפרסם זאת והננו נכונים להקדיש עמודי "המצפה" לדבר הזה, שאין חשוב ממנו. הצעות נבקש מאת אנשים בעלי נסיון ובקיאם במצב הסוציאלי במדינה ולא מאלה שאין להם מהלכים בעולם הכלכלה.

פוליטון קטן.

הפוליטיקה הכוזבה.

אלעזר הקפר אמר: "הקנאה, התאוה והכבוד מוציאים את האדם מן העולם" ובעלי הפוליטיקה מהפכים הסדר ואומרים: "הקנאה, התאוה והכבוד מביאים את האדם לעולם". כי מה היא פוליטיקה יותר מקנאה תאוה וכבוד? כל "הנבחר" היה צריך להיות בא-כחו של הרוב, אומר נרדא, אבל על פי רוב הוא בא-כח מועט מסודר לפני הבחירה, הכופה את הרוב לקבל דעתו. כל הנבחר היה צריך להיות איש נכון וחכם, רב

של יתפות לפועלים ע"פ שטת הסוציאל-אקונום ד"ר פרנץ אפנהיימר נקבצו עשרת אלפי פרנק. אחה"צ הרציא ראש הבנק הקולוניאלי ד"ר קצנלזון ע"ד הבנקים הציונים. החדש שבהם זה שבקושטא מתפתח באופן משמח ומשלם כבר ריוח ששה אחוזים מטאה. הבנק אנגלו-פלשתינה ברא תקופה חדשה בא"י. הוננו גדול עתה כפלים, הפקדונות הם פי חמש, כ"ח חברות מסחר כבר יסד בא"י. קנה קרקעות הרבה מאד בעד הקה"ק, יסדה חברות אחריות למקנה. לבנק הראשי בלנדון ישנם ק"ל אלף שתפים והוא רוח החיים של כל ההסתדרות. — גם על ההרצאה הזאת השתרכב וכוח נמרץ ותוכחות קשות נשמעו, כי לא הרבתה ההנהגה לעשות בא"י, כי אין לה המנע הדרוש עם העם, כי חסר לה המעשה הרב, הכל מתנהג בעצלותם ובפזיז.

יום ה' י"ח טבת. ביום ד' בבקר הרציא ד"ר אפנהיימר ע"ד רעיונו הישן יסוד מושבות של פועלים על בסיס השתפות. הוא מוכיח את ההנהגה ואת כל הציונים, שבכל עת מריעים לו תרועת רוממות וכבוד, אבל אין שומעים דבריו ואין פונה לעצתו, עתה הוא בא לא בעצה, כי-אם בדרישה. הרוצה לבנות ערים צריך להכין בתחלה אכרים. כי כן היה בכל דברי ימי העולם ולא להפך. אין מטרה נחוצה כזאת. ע"כ הציע כי הקונגרס התשיעי יחליט ליסד מושבה גדולה כזאת, הקרן הקימת תקציע אחוזת קרקע ותקבץ כסף לתכלית זאת. באותו מעמד נקבצו ארבעים אלף מרק.

הציר הספרדי דוד פלורנטין-סאלונקי דבר על יהודי טורקיא ומחסורם והציע כמה הצעות לתקון חייהם ולעבודה פוריה בטורקיא ובא"י. חברת האניות המבורג-אמריקה הזמינה את צירי הקונגרס, לטיל באניה על יד החוף ולראות תכונות הספינות. גם משתה עשתה לצירים.

אחה"צ נמשך וכוח חד מאד נגד הנהגת הקה"ק. הציר אהרונוביץ-ש"פ הוכיחה על העלימה עיניה מן הפועלים, שכל הקה"ק נוסד בישיבילם. הוא דרש לבנות להם בתים לשבת ולעשות מושב הנהגת הארץ בא"י. כן דרש גם כהן-ברנשטיין בתוכחה קשה. הנשיא ענה על כל. בכלל היה ולפוזן נראה כנאשם לפני שופטיו וכן היה גם בעיניו. יוליוס סימון-מאנהיים פונה בבקרת על הבנק הקולוניאלי ואומר שהוא נוסד כזמן שחפצו לעשותו לכלי שרת לפעולות פוליטיות, ע"ה אחרי שבטלה הפוליטיקה הוא אך למותר ויש להעביר את כל כספו אל הבנק הפלשתיני, הפועל פעולות רצויות. גם אחרים התאוננו, כי הכנסות הבנקים בא"י מוצאות לכלכלת הבנק הראשי בלנדון, שהוא ללא צורך כלל מנהל הבנק ענה על זה. שאין מקום עתה בא"י לקרן רבה. בן לוי.

יום ו' י"ט טבת. היום בבקר דבר הספרדי משה הכהן על יחס הטורקים ליהודים, על הטוב שיביאו להם היהודים העולים לא"י ואי אפשר שישטמו את היהודים אם רק יהיו נתיני טורקיא וימלאו כל חובותיהם למדינה. ההצעות ע"ד העבודה בא"י העמדו למנין. הצעת אפנהיימר ע"ד יסוד מושבה של פועלים על בסיס השתפות נתקבלה פה אחד. גם נתקבלה למרות מחאת ראשי הבנק הצעת יוליוס סימון, לבטל מעט מעט את כל עסקי הבנק הקולוניאלי וליעבור כספו לא"י. הצעת הוה"פ, שיתן הקונגרס רשות להנהגה להשתמש בחלק מהכנסות המוסדות הציוניים לתכליתה, נדחה מראה פן תאבד הקה"ק את חבתה בין העם אם ישמע, שמישתמשים בכספה לתכליות אחרות מאשר לקנין קרקע ולישוב הארץ.

אחה"צ הגיע לפני המועצה העיקר הגדול, שעל-אדותיו כבר רבו המכוכה והקטמות בכל השבוע, הוא שאלת מי בראש. הצירים הרוסיים וקצת הגליציים עמלו במרץ רב כל הימים, להפיל את ולפוזן ולתכלית זאת היו כל התלונות הקשות והתאונות, בישיבה הזאת היו הרוחות סוערות מאד ומראה הקונגרס היה כמראה הפרלמנט האוסטרי עד שנשמעו קולות, כי אדולף ישמנד רוצה להנהיג פה אבסטרוקציה אוסטרית. הועד הקבוע הממונה על ההסתדרות החליט להעביר את הוה"פ לברלין. רוב הקונגרס דחה את ההצעה והענין חזר פעמים אחדות אל הועד. מהומה שאין לתאר אותה קמה בכית, לא שמע איש קול רעהו. הישיבה האריכה

נתינים נאמנים למלכות טורקיא, מבלי שזיתרו על התפתחותם הלאומית-תרבותית, כי להתבולל בגוים אינם צריכים ללכת לטורקיא, זה נקל יותר לעשות פה. שנוי רב הערד נעשה עתה בהנהגת הקונגרס. ראש ההסתדרות לא ישב עוד בראש, כמו שהיה המנהג בקונגרסים הקודמים, עתה הנהיגו פה מנהג פרלמנט, שהקונגרס בחר לו מקרבו יושבים בראש (נורדאו הנשיא, ד"ר בודנהימר, אדולף שטמנד, ד"ר משלנוב ומנדל אוסישקין). אה"צ נתן המזכיר הראשי נ' פוקלוב דו"ח מן ההנהגה. הוכיח עליהם היה בשאון ובחצפה ובהתמרמרות, נבר היה, שערות נרגנים עשו קנוניא, לבקש תואנות, להדיח את ההנהגה משאתה, ד"ר פסמניק מוצא בהנהגה התרשלות וכסילות, אינה מוכשרה למלא תפקידה. הוא דורש העברת ההנהגה לברלין והמנהיגים יעבדו בתבונה ובכשרון. הרב ד"ר תון גם הוא מוכיח את ההנהגה, אבל בנמוס, שאין לה השפעה על המפלגה ולא שום יחס אל העם, אין ההנהגה מורגשת כלל, היא שוקמת ואין פעולותיה נכרות.

תוכחות עם המנהיגים דכרו ביום ב' ד"ר כהן כרנשטיין, יפו, אדולף שטמנד-לבוב, ד"ר ברודא-לודו והרב דייכס-לנדון. הנשיא מר ולפוזן הצטרף בנאום ארוך על כל התוכחות והראה את הסתירות שבין התלונות. הוא מלא תפקידו באמונה, למעשים "גדולים" לא ראה כל צורך. תוצאות המעשים הגדולים הביאו תמיד רעה, וזנביל בקש מעשה גדול ליסד מדינה מזוין לפלשתינה ולא הביא מאומה מלבד התפוצצות הכחות. ד"ר נוסיג בקש לעשות מעשה גדול ויסד עוד חברה לישוב הארץ והיא סובב בטורקיא ומציא דבה על הציונים, לד"ר ברודא לעג, שהוא רוצה לבנות חובו על איש לא תמך בבנק הגליציה, עולם הפוך היום, שלחנים מהברים ספרים ורכנים מיסדים בנקים, וולפוזן סים דבריו: באופן הזה אי אפשר לי לעמוד בראש. הקונגרס קבל דבריו בתרועת הירד וחלק לו כבוד גדול. אחה"צ נבחרו מכל שמונים הצירים שבקשו לדבר ד' בעד ההנהגה וד' כנגדה. ראש המזרחים האונגרים לעבוביטש, הרב ד"ר נאכט-רומניא, ד"ר רפאפורט-לבוב למדו וכות על ההנהגה והזיזו מלדחות את ולפוזן. תוכחות קשות דכרו אהרונוביץ-ש"פ, ד"ר וויצמן-מנטשסטר, גולדברג וד"ר משלנוב-רוסיא. אחרי הוכוח הציעו הצירים הרוסיים שיחליט הקונגרס רק את קיום החלק הפוליטי והתרבותי וולפוזן מצא א"ע נעלב מאד בהצעה הזאת וחזה דעתו בגלוי להצירים הרוסיים שהם גרמו את מות הרצל בהיותם ממרים תמיד את פיו וממריים את חייו בנרגנות ובחשדיהם ובתואנותיהם וכן הם רוצים לעשות גם לו. הרוסיים התמרמו על הדברים הקשים האלה, בסוף החליט הקונגרס להביע להנהגה אבסולוטוריום גמור.

ביום ג' לפני הצהרים הרציא חבר הוה"פ פרופסור ורכוב ע"ד העבודה בא"י, על הבנק אנגלו-פלשתינה ביפו, הוולך ומתפתח היטב ומשלם כבר ריוח נקי ד' ומחצה למאה ויש לו סניפים כירושלם, בחברון, בבארות ובחיפה, על בית למוד המלאכות "בצאל" על חברת הכשרת הארץ, שיסדה מושבה למופת, על שפת ים כנרת בשביל פועלים, על "נדבות הזיתים", שכבר נקבצו נדבות, לנטוע יער שכ שלשים אלף זיתים על יד מסה"ב יפו-ירושלם. — ד"ר משלנוב-מוסקוא דרש לקבוע ועוד להועין בדבר יסוד בנק אנגרי, להלוות כסף בשעבוד קרקעות, להקל בזה את רכישת הקרקע בא"י והתאחוות יהודים שם. חבר הוה"ע הקטן יעקב קאן-האג הרציא ע"ד הכסחר והתעשייה בא"י וברו, שהחריש בא"י תשען בעקרה על עבודת האדמה, ד"ר בודנהימר הרציא על הקרן הקימת לישראל, שנוסדה בקונגרס החמישי לפני מ' שנים וכבר קבצה בנדבות זעירות יותר משתי מיליוני מרק. ציר הסוציאליים הארציים ד"ר נחמן סירקין דבר ע"ד התאחדות הסוציאליים היהודים והודאתם בציונות וכי באה העת, שגם הארציים ישונו אל הציונים ויתחברו עמהם, אחרי שאין עוד ממשלת יחיד עריץ בא"י, א"י היא הארץ, שהארציים חפשו אחריה בכל העולם. ארץ האבות נעשתה לארץ הבנים והפועלים היהודים רוצים להשתתף בעבודה הזאת. הייב"ד מודיע, כי לכבוד הקונגרס התנדבו נדיבים למוסדים שונים שלשת אלפי מרק וליסוד מושבה

צבי הירש קליין יוני
מאורשים בטבת תרע"ע
קשאנוב וויעליטשאק

מעמק לכי אני מברך את רעי מר שמואל לאנדא לארוסו. צבי הירש קליין יוני. — קשאנוב.

הגנו מברך בידדות את ידידי הגביר מוה"ר שלמה ביימינגר לארוסו בנו המושלם מר יוסף כמז"ט. יוסף וואלאך — קראקא.

מעמק לכי אברך כמז"ט את אחותי היקרה מ' צביה ואת גיסי היקר מר בנימין זאב אלטער מלכוב לחתונתם. אהרן משה בודק.

הגני מברך את בת דודי מ' צביה כמז"ט לחתונתה. אהרן משה סאקארד.

האחים משה יעקב ויצחק קורץ מברכים כמז"ט את שכיב מ' צביה בת מוה"ר ליב בודק לחתונתה. מז"ט להוריה.

אנכי מברך מקרב לבי כמז"ט אם הסופר הנכבד מר יעקב הכהן ראפאפארט לארוסו. מז"ט להוריו. אהרן משה בודק.

ברכת מז"ט מקרב לבי הגני מברך באהבה את ידיד נפשי מר שמעון פליישער לחתונתו עם בת הרב דא"פאלשאג. שמואל מילער — ניו-יורק.

מעמק לכי אברך את מעי מר צבי קליין כברכת מז"ט לארוסו עם מ' שרה פערלבערגער. שמואל לאנדא.

הגנו מברכים כמז"ט את ידידנו מר שמהה נאכטיגאל לארוסו בנו מר שלמה עם מ' מלכה האלענדער. שמעון פישער וו' — קראקא.

הגני מביע כמז"ט מעמק לבי לידידי האהוב מר יואל ארט לוכא כברית האירוסין עם מ' אסתר מרקוסזאהן סניאטין. שלמה רוזלר.

אברך כמז"ט את מר צבי קליין בקשאנוב לארוסו עם בת גיסי מ' שרה פערלבערגער וויעליטשאק. משה קלינגהאפער.

ברגשי גיל ואהבה הגנו מברכים כמז"ט את וענו מר משה דאמיניץ לארוסו. ברוך רובינפעלד.

ליבוש קרענצלער ראדימנא.

הגנו מברכים כמז"ט את מר פנחס גאלדשטיין מפרמיסלא לארוסו בתו. שלמה עליאס ורעיתו יסלא.

ברגשי גיל אנו מברכים כמז"ט את בת דודנו הנכבד מר ליפא גאלדשטיין מפרמיסלא לארוסו עם מר נטע הורנונג מאשפיצין. מז"ט להוריה. חיים שטיין וו' אוסטריק.

ככל לבי אביע כמז"ט למר הלל ראזענשטרייך בלודיהומארא לארוסו עם מ' העני קנאל ביאקאכעני. אלטער קאסטינער פרהוין.

מעמק לבי וכאהבה אברך את שכיב מר שמשון היכנער כמז"ט לחתונתו עם מ' ראטהבוים בדולינא. שמואל היכנר.

הגנו מביעים מעמק לכנו כמז"ט לארוסו אחי מר יוסף קאסטנער בקאמארנא עם מ' גאלדא פאליק בלובאטשוב. מז"ט להורינו. משה קאסטנער ורעיתו זימנאוואדא.

נגמר ב"ה ספר

דבר יום ביומו

הלך שני על ששה חדשי החורף מן כא"א הרב הדרשן ר' חיים קנאללער נ"י מפרעמישלא בעה"מ ספרי "פרי חיים", דרשות ו"פרי חיים" לדרושי רמ"ץ וביאור "פרי חיים" על חמש מגלות ו"מכבוד הכמים" על תורה ו"בן חלד" ו"אחד השיחים" ו"דבר יום ביומו" ח"ר. מעשהו בחלק שני כמעשהו בחלק ראשון מחזיק ר"ט עמודים אקטאף גדול. תוכנו לידע כל ימי חודש באיזה יום בשבוע יחולו בכל יום ויום דברי תורה, אגדה, מנהג או דין הראוי לאותו יום והמאורעות שארעו ביום ההוא לישראל. גם פטירת גדולי עמנו וצדיקיו ז"ע ודברי תורה מהם לעת הצורך. מחירו כתר אחד הפשי מן פורטא. — וכ"כ יש עוד למכירה כל עוד לא נמכרו כלם החלק הראשון "דבר יום ביומו" על הדרשי הקיץ מבורך היטב בעד 1.50 קראנע הפשי מפורטא ואלה שכבר שלחו מעות יקבלו הספרים בימים אלו הפשי כג"ל ואם אתמהמה איוו ימים אל תתמהו כי קשה העבודה לשלוח לכלם בפ"א וההכרח לשלוח כזה אחר זה, אבל כלם יקבלו במה אי"ה בימים אלו. כן אודיע, כי הדפסתי בהסכמת גדולי הדור עבור אנשים עובדי דרך או עולי ימים סידור בלי השמות הקדושים ויקרא בשם כהוקו ישא, שיוכל הנוסע או העלם לישא הסידור בחיקו מבלי חלל השמות הקדושים ונרפס כמסעוועיפען של הגאון הצדיק מ' יעקב מאיר מו"ץ דק' גינסק ברוסא וגדולי רוסיא משכחים מעשהו. מחירו בכריכה טובה הפשי מפורטא 30 העללער ולמורם ינתן ראכאט כנהוג.

צבי קנאללער מפרעמישלא.

המעות לשלוח עפ"י אדרעסע:

Buchdruckerei Knoller & Sohn, Przemyśl (Galizien).

הוצאת "תושיה" ורשה.

מתקבלת החתימה לשנת 1910

על הביבליותיקה השבועית

"ביבליותיקה גדולה"

מבחר הספרות העברית הישנה החדשה והצעירה.

הביבליותיקה הגדולה מתחילה לצאת מראשית שנת 1910 מדי שבוע ושכנוע בדיוק מחיר החתימה:

לשנה 10 רובל עם המשלוח להו"ל 13 רובל.

לחצי שנה 5 רובל, עם המשלוח להו"ל 6.50 רובל — לדבע שנה 2.25 רובל עם המשלוח להו"ל 3.25

(2) עם "הביבליותיקה העברית" (מאחים ספרים)

(לקבלה במשך שנתים בתשלומין לשעורין)

לשנה 20 רובל, עם המשלוח 25 רובל. לחצי שנה 10 רובל, עם המשלוח 13 רובל.

לדבע שנה 2.50 רובל.

(החותמים על שתי הביבליותיקה הנזכרות יקבלו בכל שבוע: 1) ספר מהביבליותיקה הגדולה, 2) ספרים מהביבליותיקה העברית 25 הספרים של כ' רבע שנה בבת אהה, עליהם לחוסוף 25 קאפ. לכל רבע.

II. ההפצים לקבל את ה"ביבליותיקה העברית" (כל 200 הספרים) בבת אהה עליהם לפלק מראש 20 רובל, מלבד כסף החיתום על ה"ביבליותיקה הגדולה".

III. ההפצים ב"ביבליותיקה עברית" מבורכת הדר, עליהם לחוסוף בעד הכריכות: 1) בעד ארבעים כרכים — כפי סדר הוצאת הספרים — 8 רובל. 2) בעד המישים כרכים — מסודרים לפי הענינים — 10 רובל.

הערה: בתשלומין לשעורין אפשר לקבל רק בארבעים כרכים.

החותמים מתבקשים להודרו בתחיתם, לבל יהיה עיכוב במשלוח הספרים להם מראשית השנה. הערה: מסדינות אחרות אפשר לשלוח אלינו בכספי המדינה לפי הקורס כעת.

פרוספקט מפורט ישלה חנם לכל הורש.

אפשר להחום גם אצל בתי-מסחר הספרים העבריים.

Verlag „TUSCHJA“ Warschau.

מודעה רבה.

לעדת ישורון, אשר ישימו פעמיהם לבקש תרופה ולמצא מרף בהבשר גמור, בלי שום חשש ופקפוק, יבואו ויפנו אלי.

פעניאן שמערן וויללא פיארענטינא אבכאציא פארמאלס פענזאן מאוקאוויטש

כנוי לתלפיות על חוף הים לתפארת כל רואיו, יפים ונעימים ח"י חדריו במקום שהשמש מרפא בכנפיה, והמאכלות יטעמו לחיך כל אוכליהם, גם מרחצאות, תפלה בציבור ערב וכוך.

וע"ז מעידות תעודות מגאונ' וגדולי זמננו.

הק' מאיר שמערן.

לחג הפסח הבא.

אגודת בורמי "התקוה" כמושבת פתח תקוה בא"י מוכרת יין, קוניאק וספירט משוכחים מאד כשרים לפסה אף למהדרין מן המהדרין. הכל עומד תחת השגחת רב המושבה ומופרישים מהם תו"ט ונהגים על כל המצות התליות בארץ. המחירים נמוכים מאד. נשלח רק ע"י נאכנאהמע אחרי תשלומי שלשים אחוזים דמי קדימה, השולח כל המחיר במקודם ישיג הנהגה עשרה אחוזים מהמחיר הקצוב. הכסף ישלח בעדנו לאנגלא-פולשטינא קומפני ביפו או ישר אלינו ע"פ הכתבת:

Agudath Komei Hatikwah PESACH TIKWA bei Jaffa

Palästina.

המכירה הראשית בגליציה נסמרה אל

Palästina Handelsgesellschaft in Lemberg.

ווער בי"א דער ערסטען קוועלע

פעטמיהערינגע

מאטיעם-הערינגע

פולל-הערינגע

בויערן-הערינגע

אונד שנייד-הערינגע

קויפען וויללא, אונד זיך דיא רייזענדען פראוויזיאן ערשפארען ווילל ווענדע זיך דירעקט אן דער גרעסטען הערינגס-עקספארט-פירמא

Markus Schwartz, Podgórze.

פערזענדעט אויך מאטיעם-הערינגע (פאסט-הערינגע) אין ציראק 5 קילא פאסטפאסט א K. 3.60 עטוואס ערהאבענעס.

ידיעה שלמה ונוקפת צפנה העברית לכל ונקשותיה יונלח כל א ח'די, צין שהול ונתחילו, צין שיש לו כצר - ידיעה ונוקדנת הגוכה -

בל"ב מכתבי הוראה הכוללים צקצס חלק הגון ונן הספרות צקיר וצפרוזה ואלת כל הדקדוק ונתחלתו ועד קופו עם חוכים רצים ואלד צכתיצה. פרוקפקט ופורט חנם וכתב לדוגמא כתר אחד. הדורש פרוקפקט וונקלס 25 הלר צנרקחות יקצל גם את הספר "תמונות וטפוסים" הנוכח של ט"ס קפוריס וליורים, נחיי היהודים צגליליא. האדריסה:

שבח וואלקאווסקי קראקא Miodowa 16. Postfach Nr. 119.

HOTEL KATZ
Rzeznicka 7, Lemberg
טעלעפאן נומר 1360

הוא האכסניא והמסעד שלי, שהיו כמה שנים ברהוב רייסאנא ועתה נעתקו הלום ערוכים בחדרים מרווחים ומאכלי מעדנים ערוכים בתכלית הכשרות והנקה לאחינו ב"י החרדים, אף למהדרין מן הכהדרין. יוסף כ"ץ.

רמת המצפה.

כל שנה י"ב קונטרסים, נכרך ע"י אדמי' המצפה" בכתר אחד. — מחיר 4 כרובים מארבע השנים רק 3 כתרם. גליונות חסרים ב"המצפה" או מרמת המצפה נשלח רק בעד כסף מראש ולא ידרוש שום אדם דבר קטן כזה בהקפה או במתנה. בזה אין כל משא פנים.

הננו מעירים את מאספי כרכי רמת המצפה" כי קונטרס 6 מהשנה האחרונה נדפס ביחד עם "המצפה" גליון כ"ב על קונטרס כפול אחד, יבקישו אחריו יום וימצאוהו ואל ירשוהו מאתנו שנית.

מאת אלה מן הקוראים, שלא אספו את כל "רמת המצפה" נבקש להמציא לנו את הקונטרס השני מהכרך הראשון, המתחיל בסוף המאמר "אגרות של הפ"י" ונשלח להם תמורתו חוברת טובה.

אדמי' המצפה"

M. Gutwirth, Bochnia
Liefert Knochenmehl und Thomasmehl in jeder Gehaltslage zu sehr billigen Preisen.

גענוזע-פעטט.

ראהעס אונד געקאכטעס פערזענדעט כשר טעגליך פרישעס וגם לפסח **Juda Zins, Husiatyn, (Galizien)** פרייע אונד הכשרים מהרפנים הנאונים מבערוזאן, מפרעמיסלא ומסטרי זענדע אויף פערלאנגען.

מעטה משובה

J. B. RAPAPORT
Dąbrowa bei Tarnów
GROSSMETHBRAUEREI

Gegründet im Jahre 1878, u. Premiiert mit Goldenen Medaillen. עמעפעלט זיינע אללגעמין געריהמטע ערצייגונג אין פערשיעדענען סארטען, א.צ. ראטהען, ווייסען, דאפעלמעטה, קאפאוויץ, מאלניאק, ווייניאק, אלטער בוטעלען-מעטה, אללא מאלאנא צו בילליגען פרייען; פערנער בעיענוואקס און שלאדערהאניג פיר קאלאניאל-ווארענהאנדלונגען. — פיר רעעלע בעדענונג אונד פאללסטע צופרייע-דענהייט ווירד גארנאטירט.

Wyd.: { Naftali Hof
S. M. Laser
Odpowiedzialny redaktor: S. M. Laser.
Drukiem M. Lenkowicza w Krakowie.
Bożego Ciała 22.

כשרה זעלכווארען-פארק

A. Finkelstein, Lemberg, Gołuchowskipl. 2.

ליעפערט אלע סארטען זעלכווארען, בעסטע כשרה דעליקאטעסע. די פארק איזט מיט רען מאדערנסטען בעהעלפען איינגעריכטעט, ווי עלעקטרישע קראפט א.ז.וו.

אונד ערצייגט נור פרימא-ווארע

בהכשר הרה"ג ר' משה באב"ד האב"ד פה.

Newyorker Germania

Lebensversicherungsgesellschaft.

Versicherungsstand am Schlusse des Jahres 1905 . . . . . K. 539,686,228.—
Stand der Activa laut Bilanz Ende 1905 . . . . . 176,528,370.—
Einkünfte von Assekuranz Prämien und Zinsen 1905 . . . . . 30,748,986.—
Ueberschuss vom Jahresumsatz . . . . . K. 2,215,336.— } 13,934,003.—
Reserven v. früheren Jahren für Dividende . . . . . 11,718,647.—

Folgende Vorteile bietet die Newyorker Germania ihren Versicherten:

- 1) Sie gewährt die ersten Dividenden schon nach Ablauf des ersten Jahres;
- 2) die Polizzen behalten ihren Wert nach 3 Jahren der Ausstellung sogar wenn die Versicherten durch Selbstmord oder Duell starben, und auch in Fällen, in welchen der Antrag objectiv falsche Deklaration enthält;
- 3) Reise um die ganze Erdkugel unterliegen keine besonderen Prämien;
- 4) ebenso brauchen im Kriegsfall die zu den Waffen Berufenen keine besonderen Prämien zu zahlen;
- 5) nach 3-jähriger Versicherung kann der Versicherte, bei Einstellung weiterer Entrichtung der Prämien, über die Polizze frei verfügen, gemäss der in der Polizze ersichtlichen Instruktion.

General-Agentur für Westgalizien:

Sigmund Gleitzmann, Krakau

Jasnagasse 5.

Agenten unter günstigsten Bedingungen gesucht.

ביום 1 להרש יולי 1909 נפתחו בלבוב עסקי

KREDIT-UNION

reg. Gen. m. b. H.

Lemberg, ul. Karola Ludwika 35

תכלית מוסד הבנק הזה של אגודת שותפים גרוסה הוא להרים המצב הכלכלי של יהודי גליציה במרתן הלוואות בזול, תמיכת כל התאמצות להסתדר, המתגלה באיזה מקצוע ומקום, וביחוד ביסוד מחסוני תעשייה ואגודות כלכלה מכל המינים ועזרה כדרך בנקים מרכזים במפעלי עסקים של סוהרים ובעלי מלאכה יהודים.

הננו מוזינים את אהינו בכל מקום שהם לקנות מניותינו בנות 200 כתרם (מלכד 10 כתרם לקרן השמורה)

והלהפקיד אצלנו פקדונות כסף נגד 4 1/2 אחוזים ממאה עסקא.

הנהגת הקרדיט-אוניון בלבוב.

Erstes und Grösstes

Gramophonhaus
JOSEF WECHSLER

Engros & Endetail

Lemberg, Sykstuska 2. Krakau, Grodzka 71.

גענעראלפערטער רער גראמאפאן אקציען-געזעלשאפט

מיט מארקע שרייבענדער ענגעלי

גרעסטעס לאגער פאלינישער, דייטשער, העברעאישער אונד ירישער פלאטען מיט מארקע ענגעלי.

20.000 פלאטען ערסטערסטער קינסטלער

שטעטס אס לאגער

רעפערטאטורטילע אונד ווערקשטעטע אס ארטע בעסטע אוסטויש-בעדייגונגען. — פרייזקאטאלאג גראמאפאן אונד פראקא.

לעמבערג, טעלעפאן 2033/II
קראקוי, טעלעפאן 641

נור 2 העללער קאסטעט זיא איינע פייערהאסע

צינוען דעס בעטראגעס פער טאג אונד זאלל איינע זאלכע אין קיינעם געשעפטע אונד אין קיינער וואהנונג פעהלען, דא זיא ראדורך יהויג ישלאפען אונד פאהרען קענען אונד אונטערזענען זיך איהרעס פערמעגענס זיכער פיהלען.

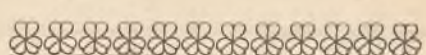
עס ליעפערט דא בעסטע קאנסטרוק-ציאן פייערפעסטען אונד געגען איינברוך זיכערע קאסען אויס דער

ווינער קאסענפארק

זעהר קאנקורענצעפיהיג פיר ווייערער-פערקייפער אונד פרייוואט פיר זעמטליכע צוועקע אונד צו יעדעס מעבעל-גארניטור לויט וואונש אהנע מעהרקאסטען פאסענד

ARON SCHWARZ, CHRZANÓW.

סאלידע פלאטעפערטעמונגען ווערדען געזוכט. — פערלאנגען זיא אפערטע.

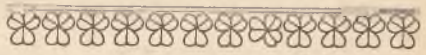
קאניאק לאגער של פסח

אצל

PINKASZ RATH

Slivovitz- & Cognac-Lager und Brennerei
Borgoprund Siebenbürgen.

על כשרותי ונאמנותי יעידו; שייב הרב הגאון האברסק ושייב הרב הגאון הצדיק מדעעש של"מ"א.

דאטעל ורעסטוראציאן כשר

לבע"ב יהודים של

שלום אהרן ראזענטאל

בלבוב, רחוב רזעניצקא 13
טעלעפאן נו 1314

ISIDOR KRIEGER

Friedland bei Mistek (Mähren)

פערזענדעט פוהרמאנס-אונד פיאקער-פייטשען אויס פרימא קערן-לערער גע-שניטטען צו בילליגסטען פרייען, פערזאנד פער נאכנאחטע.

כה דהתרא עדיף!

כל החפץ לגלח הזקן כהתר ולא באסור יקנה ממני את אבק-הגלוח החדש

EXCELLENC

כשמו בן הוא, טוב ויפה וריחו נעים ומועיל הגלוח הזקן ברגעים אחרים עצהויים. לירא דבר ה' יוצא בזה ידי חובת המקום וי"ה הכריות. מחיר תיבה אחת כתר והצי. שתי תבות שני כתרם וחצי. ע"י נאכ-נאחמט לא ישולח בתובתי עתה

MOSES KATZ

Jerusalem, Palästina,
Poste restante.

לפנים דיה מושבי בלונדון.

יואר וויינרעב, לעמבערג, קראקויערגאסע נומר 32 עקע שמשעלעצקאגאסע נומר 2

עמפפעהל'ט זיין גרעסטעס

שפעיעל פיר אויסשטייער איינקייפע איינגעריכטעטעס מאגאזין פאן ניייהייטען איז שניטטי, זיידען, וואללשטאפפער, מאדעווארע.